

Déli Hirlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZERDA, 1931 SZEPTEMBER 2
TIMISOARA-TEMESVÁR, VII. ÉVF. 196. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICHENDRE D^r

Jászi Oszkár

nevérel azt hittük, hogy a magyarság szempontjából oly gyászos szereplése után, nem kell már foglalkoznunk vele. Tizenhárom esztendő után azonban ismét felbukkan, olyan tolakodóan, hogy nem térhetünk ki a kellemetlen találkozás elől. Ez az idioszinkrázia érthető, hiszen Jászi neve a magyarság újabbkori történetének legszomorúbb lapjait juttatja eszünkbe. 1918... Belgrád... Franchet d'Esperay... A bricszes magyar békeidegáció és tagjai között Jászi Oszkár... És látjuk a francia generális, amint a magyarságnak ezen álprófétáit a világosság felé fordítja és mélyen szemükbe néz, hogy megvetéssel forduljon el tőlük. Annak a belgrádi fénynek pillanatnyi felvillanásánál láttuk meg azt, hogy hova süllyesztették a magyar nemzetet Jászi és társai. Ők és nem a háború. Mert a háborút elvesztette Németország is, Bulgária is, Törökország is. A nemzet becsülete azonban megmaradt. Károlyi, Jászi és társai voltak azok, akik a meredek szélre jutott nemzetet letaszították a mélységbe. A nagy honmentők. A főradikálisok, akik azt hitték, hogy hazug szavaikkal új alapot rakhatnak a megrendült ország alá. És elment Jászi Aradra, hogy a nemzetiségi kérdés megoldásáról tárgyaljon. A román-ság vezérei a szeme közé nevettek. Ez a gunyakaj kísérte őt bolyongásában és ez üldözte egészen az amerikai egyetem tanszékeig. Új generáció is nőtt fel azóta, mely nem volt közvetlen részese az akkori eseményeknek és Jászi talán azt hitte, hogy erre a multra már nem emlékezik senki. És eljött Szende Pállal együtt az erdélyi Badaacsonya újból a nemzetiségi kérdéssről tárgyalni. Akkor mint forradalmi miniszter a román kisebbség vezérével, ma mint hontalan a többséggé lett románság egyik pártvezérével. Kinek a nevében? Kinek a megbízásából? Nem tudjuk, azonban úgy hirtük, hogy a romániai magyar kisebbség érdekében. Maniu ugyan egyszerű udvariassági aktusnak minősíti az egész látogatást, de nem valószínű, hogy éppen csak a tizenhárom év előtti emlékeket újították volna fel. Maniu a romániai belpolitikában ma több mint ellenzék, Jászi pedig a magyar közelében kevesebb, mint a leglényegtelenebb faktor. Maniunak is vannak politikai reményei, Jászi sem mentes ezektől. Hol találtak ezen reményeikben közös érintkezési pontot és egyáltalán találtak-e ilyent, ez az ő titkuk. Bi-

zonyos, hogy nem Erdély természeti szépségeiről diskuráltak. Egyik verzió szerint Jászi a magyarországi újradikalizmus reményeiről eszmecsé- résztett Maniunak, a másik verzió arról vél tudni, hogy a romániai kisebbségi kérdés megoldása volt a tanácskozások tárgya és Jászi az első

esetre Maniu tanácsait kérte, a második esetben pedig tanácsokkal szolgált. Ugy hisszük, Maniunak elég gondot okoz a romániai demokrácia megfeneklése, ami pedig a kisebbségi kérdést illeti, nem igen szorul tanácsra: a románok szempontjából nagyon jól elintézte annak idején Jászi ün-

kéntelen segítségével. Ami bennünköt illet, nagyon kérjük, hagyjon békében Jászi és menjen vissza oda, ahol talán még vannak, akik hajlandók horogra akadni. Mi ismerjük. És ez nem jó az ő esetleges tervei szempontjából.

Maniu Gyula nyilatkozik a Déli Hirlapnak Jászi Oszkár és Szende Pál badacsonyi látogatásáról, amelyen csak a múlt közös emlékeit elevenítették fel és politikáról nem volt szó

Jászi Oszkár és Szende Pál az 1918-as magyar köztársasági kormány volt miniszterei meglátogatták Maniu Gyulát, egy napon át vendégei voltak és hosszasan tanácskoztak egymással. Ez a látogatás a szenzáció erejével hatott. Sőt talán furesán is. Jászi Oszkár, aki a köztársasági kormányban kisebbségi, Szende Pál pedig pénzügyminiszter volt, Nagyvárad felől a múlt héten esütörtökön érkeztek Badaacsonya. Az állomáson Maniu Gyula várta vendégeit, akikkel a családi kuriába hajlatott. A tanácskozások és beszélgetések egész napon át tartottak és este a két vendég elutazott. A látogatás talán titok marad, ha a Patria, amely a nemzeti parasztpárt erdélyi felhivatalosa, nem közli a hírt. Természetes, hogy a Patria kommentárokkal is fűszerezi az érdekes látogatás célját. A lap szerint

Jászi és Szende Maniunak a nemzetiségi kérdéssről tárgyaltak. Jászi abban reménykedik, hogy Magyarországon rövidesen rezsimváltozás áll be, amikor ismét szerephez jutnak. Ép-

pen ezért felkeresik az egyes európai államokat, hogy már most megegyezzenek a nemzetiségi kérdésben.

A Patria közlése feltűnést keltett és misem természetesebb, hogy a látogatás éle a nemzeti parasztpárt ellen fordult. Hivatalos román körök furesának találták a volt forradalmi miniszterek badacsonyi tartózkodását éppen a mai helyzetben, amikor a nemzeti parasztpárti körökből pengetnek autonomista hangokat és arra utalnak, hogy Maniu régi kapcsolatokat akar felújítani. Kétségtelen, hogy Maniu Gyulát Bukaresten át erős támadás fogja érni. Tegnap Kolozsvárra érkezett Maniu Gyula, aki fogadta a Déli Hirlap kolozsvári munkatársát és a következőket mondotta:

— Jászi Oszkár és Szende Pál valóban meglátogattak, azonban ennek a látogatásnak semmiféle jelentőségét nem szabad adni. Jászi Oszkár, aki az egyik amerikai egyetem tanára, hetekkel ezelőtt levelet írt nekem és abban kifejezte azt a szándékát, hogy meg szerefne

látogatni. Természetesen azt választottam, hogy nagyon szívesen fogadom és bármikor rendelkezésére állok. Így történt, hogy Jászi Oszkár Szende Pál kíséretében Badaacsonya érkezett és félnapig háza vendége volt.

— Kegyelmes uram, ennek a látogatásnak különös politikai jelentőséget tulajdonítanak. Szabad érdeklődnünk, hogy miről tanácskoztak?

Maniu Gyula elháritó kézmozdudatott tett és határozott hangon mon-
dotta:

— Politikáról nem volt szó. Én visszavonultam a politikától, Jászi egyetemi tanár, Szende Bécsben újságíró, tehát nem is politizálhattunk. Tárgyalások nem voltak, azonban Jászi, Szende és köztem olyan belső kapcsolatok léteznek, amelyeket a történelem új utjai sem tudtak elhalványítani. Vegyék úgy, amint volt. Két régi ismerős meglátogatta olyan ismerősét, akit évek óta nem láttak. Politikáról nem volt szó. Elbeszélgettünk a multról, a múlt küzdelmeiről, a jelenről és mindarról, amiről három intellektuel beszélhet. Semmi más nem történt... Pusztán udvariassági aktus volt...

Maniu mosolyogva fejezi be nyilatkozatát. Nem történt semmi. Szerinte Maniu, Jászi, Szende, akinek utja tizenhárom év előtt azon a bizonyos végzetes napon az aradi Fehér Kereszt szállodában elváltak, 1931-ben Badaacsonya találkozott és elbeszélgették a multról, jelenről és sok minderről. Bizonyára kiderül majd az is, hogy ez a látogatás és beszélgetés mennyiben érintette a jövőndőt.

Jövő héten helyreáll az alkotmányos élet Jugoszláviában

Már hetek óta szó van róla, hogy Jugoszláviában megszűnik a diktatura. A jelek arra engednek következtetni, hogy ez most ezen a héten végre bekövetkezik. Sándor király a múlt hét végén Veldesbe, ahol nyaralt, elhívatta Zsivkovics miniszterelnököt és a kormány valamennyi tagját. Két napi tanácskozás után szombaton este minisztertanácsot tartottak, amelyen fontos határozatokat hoztak. A király még vasárnap este visszatért Belgrádba,

hétfő reggelre pedig megérkeztek a fővárosba a kormány tagjai is. Hír szerint a kormány megbízást kapott a királytól, hogy készítse el az új alkotmány tervezetét, amelyet valószínűleg már a hét végén hirdetnek ki. Ugyanakkor lemond a mostani kormány, amelynek helyébe Sándor király új minisztereket nevez ki. Szó van arról is, hogy az általános választásokat még ebben az évben megtartják.

A pénz hatalma megbuktatta a német-osztrák vámunió tervét és ez maga után fogja vonni az osztrák kormány bukását is

Amit a nagyhatalmak tiltakozása és eltanácsolása nem tudott elérni, azt most elintézte a legnagyobb hatalom: a pénz. A pénznek köszönhető az, hogy az osztrák-német vámunió nem valósul meg. Bécsi forrás szerint a vámunió végleg megbukottnak tekinthető. Anglia — beavatott körök szerint — vasárnap azonnali visszafizetés kötelezettségével felmondta Ausztriának a százötven millió schillinges rövid lejáratú kölcsönt. Valószínűnek tartják, hogy az angolok eljárása francia befolyásra vezethető vissza. Mások ezt az angol kormány átszervezésével hozzák kapcsolatba.

Amíg ugyanis a munkáskormány határozottan germanofil volt, addig a koalíciós kormány, a konzervatívok befolyása folytán teljesen franciabarát. Ilyenformán a német-osztrák vámunió sorsa néhány nappal a hágai döntőbírói ítélet előtt véglegesen eldőlt.

Curtius német külügyminiszter és Schober osztrák kancellár szükségesnek tartották ebben az ügyben a sürgős találkozást. Mint-hogy mindketten Genfben készültek, a találkozás vasárnap svájci területen, Biel állomáson már meg is történt. Találkozásuk két óra hosszúságú tartott, azonban annak lefolyásáról semmi nem szivárgott ki. A két államférfi együtt utazott Genfben, ahol Schober délután felkereste szállodájában Curtiust és ismét tanácskozott vele. Ez a tanácskozás egy óra hosszúságú tartott. Hír szerint ezen a tanácskozáson megállapodtak abban, hogy

a Népszövetséget kéri, ne foglaljon állást a vámunió kérdésében, hanem tegye azt át az Európa-bizottság gazdasági albizottságához. Egyesek szerint ebből az derült ki, hogy Schober és Curtius nem mondták le a vámunióról. Mások szerint azonban a vámunió ügyének az albizottság elé való utalása egyenlő értékű a vámunió elejtésével.

Curtius és Schober hétfőn délután folytatták vasárnapi tanácskozásukat és véglegesen abban állapodtak meg, hogy előbb bevárják a hágai döntőbírói ítéletét és bármilyen lesz is az, kérni fogják, hogy azt az Európa-bizottság gazdasági albizottsága elé utalják. Ily módon a vámunió ügye a Népszövetség ülészakájának napirendjéről lekerül, ami az egyes államok kiküldöttéit sok izgalomtól kiméli meg. Genfben úgy tudják, hogy mihelyt a hágai döntőbírói ítéletét meghozza, azt repülőgépen azonnal Genfben viszik,

ahol a Népszövetség főtákarása fog annak nyilvánosságra való hozataláról gondoskodni. Lehetséges azonban az is, hogy az ítéletet előbb felolvassák a Népszövetség ülésén és csak azután fogják közzétenni.

A párisi Temps szerint az a körülmény, hogy az osztrák kormány a vámunió tervét elejtette, a kormány részére bizonyos kötelezettségekkel jár.

Az osztrák kormánynak ama tagjai, akik magukat a vámunió mellett különösen elszöndáltak, kénytelenek lesznek a

következtetést levonni és helyükéről távozni.

A párisi lap szerint elsősorban Schober lemondása várható, ami a népszövetségi ülészek után nyomban bekövetkezik.

Az angol bank értesítette az osztrák nemzeti bankot, hogy a rövid lejáratú kölcsön visszafizetésének részleteképpen néhány napon belül huszonnyolc millió schilling megfizetésére tart igényt. Egy hónapon belül ugyanolyan nagyságu összeg válik esedékessé.

A feketeszeszfronton újabb letartóztatás történt és egyben sok milliós birságot róttak ki két gyárra

A nagyváradi feketeszeszüzelmek újabb szenzációs letartóztatáshoz vezettek. Bukaresti tudósítás alapján a Déli Hírlap megírta, hogy Seciureanu Romulusz nagyváradi vezetőügyészt Hamangiu Konstantin igazságügyminiszter maga elé kérte és az ügyész bő jelentést tett a három hónap óta folyó vizsgálatról. A nyomozás megállapította, hogy Nagyvárad volt a feketeszeszgyártás központja és ugyanakkor a pénzügyminiszterium a Triton-féle nagyváradi szeszgyárat egy milliárd 271 millió lei pénzbírság megfizetésére ítélte. Nagyváradon a miniszternek tett jelentés után újult erővel indult meg a vizsgálat és az elmúlt éjjel tizenégy óráig tartó kihallgatás után hajnali öt órakor a vizsgálóbíró letartóztatta Löblé László dr. szeszgyárost, a messze vidéken

ismert Löblé-féle szeszgyár tulajdonosát, valamint Hitter Józsefet, a Triton-gyár igazgatóját. A vizsgálatot Nagyváradon kettőzött erővel folytatják és újabb szenzációs fejlemények várhatók. Egy időben ezzel a vizsgálattal Taranu Viktor kerületi pénzügyi vezérfelügyelő a Nagyváradi Likörgyára harminchat millió, a fegyvársárhelyi Sternberg-féle szeszgyárra pedig tizenkét millió lei bírságot rótt ki. A nagyváradi vizsgálat különben megállapította, hogy Arad volt a feketeszesz tranzitállomása és azok a temesvári ügyek, amelyekben szintén vizsgálat folyt, szinte eltörpülnek a milliárdos szeszsempészés mellett. Ezeket bizonyos politikai szerepet játszó egyének támogatása mellett üzhették Nagyváradon.

Kizárták pártiából az angol miniszterelnököt, akit felszólítottak, hogy mandátumáról is mondjon le

A Daily Mail valószínűnek tartja, hogy Macdonald, a szanalásra vonatkozó intézkedéseit kormányrendeletekkel fogja életbeléptetni. Az ilyen kormányrendelet jóváhagyásához nem szükséges azonnali parlamenti jóváhagyás. A rendeletet a titkos tanács fogalmazza meg és azokat a minisztertanács emeli határozattá. Az összeülő parlamentben Macdonald nem fogja a bizalmi kérdést közvetlen formában felvetni, hanem valamely fontos kérdést bocsát döntés alá és a szavazás eredményéből fogja megállapítani a parlament bizalmát, vagy bizalmatlanságát. Macdonald, aki néhány napon keresztül szülővárosában tartózkodott, tegnap reggel repülőgépen tért oda vissza. Elutá-

zása előtt kijelentette, hogy most hosszú ideig nem térhet haza, mert a politika állandóan Londonban fogja tartani.

Az angol munkáspárt vasárnap rendkívüli ülést tartott, amelyen Macdonaldot tagjai sorából kizárták. Macdonaldot hivatalosan felszólították, hogy mandátumáról mondjon le. A pártvezetés nagy feltűnést keltett, mert a múlt napokban még úgy volt, hogy a kizáratás fölötti döntést bizonytalan időre elhalasztják. A kizáratás folytán Macdonald elvesztette megbízhatóbb kerületét. Politikai körökben biztosra veszik, hogy Macdonald követni fogja Snowden példáját és a parlament feloszlátása után a politikai élettől teljesen visszavonul.

Bukaresti megbízások, külföldi utazások megköszönésére, vizumok, vám- és bérletek, olcsó és gyors beszerzés.
REKLA Ruzic Broda, Timisoara,
IV, Rem-nica 23. 886
Naponta kucias járat!

Képviselő lett a vasgárda vezére az időszaki választáson

A első időszaki választás, amely a Jorga-kormány uralma alatt lefolyt, politikai eseményével szolgált. Manoilescu Mihály bankormányzó lemondásával megüresedett piatra-neamti kerületben az öt jelölt közül ugyanis nagy szótöbbséggel Codreanu Zeleát, a vasgárda vezérét választották meg képviselőnek. A bukaresti sajtó számos cikkekben foglalkozik Codreanu győzelmével és az Adeverul többek között a következőket írja:

— Lehet, hogy meglepetés volt Codreanu győzelme, de ez meglepetés volt az ellenzéki pártok részére. A kormánynak a választás eredménye nem mehetett meglepetésszámba, mert a kormány — lehet, hogy tudatos — nem is állított jelöltet és szabad versenyt engedett. A valószínűség azonban amellel szól, hogy Jorga a piatra-neamti választással „hasznos” politikai eredményt óhajtott és ez sikerült is.

A tanév ma nyílik meg és harmadikán kezdődik a tanítás

A közoktatásügyi miniszterium tegnap távirati körrendeletben közölte, hogy a tanév hivatalos megnyitása ma, szeptember elsején megy végbe, míg a tanítás az egész országban, az összes elemi, középiskolákban és tanítóképződékekben szeptember harmadikán veszi kezdetét. A tanítás megkezdésére a miniszterium semmiféle indokból haladékot nem ad. Ugyancsak távirati körrendeletet küldött a miniszterium az összes felekezeti, kisebbségi középiskolákhoz is és értesíti azok vezetőségét, hogy ezeknél az intézeteknél csakis egyetemi képzettséggel rendelkező tanterők működhetnek. Akiknek egyetemi képzettségük nincsen, azok az 1931—32. tanévben már nem taníthatnak. A miniszterium ezenkívül közölte, hogy a javítóvizsgákat szeptember 4—5, a magánvizsgálatokat pedig szeptember 6—18. napjai között kell megtartani. Akik a vizsgákon megfeleleltek, azok jogot nyertek az utólagos beiratkozásra.

Értesítés

Alulírott Costin Milos timisoara-i lakos ezúton tudatom az érdekeltekkel, hogy a Timisoara, IV., Str. Mircea Voda 2. szám alatt lévő Schira Miklósné csemegeüzletének vételétől, túlterhelés miatt visszaléptem.

Costin Milos

Deutsch Testvéreknél

Belv, Mercy-u. 8 és Gyár., Coronini-tér sarok

az iskolai idényre a legjobbat a legolcsóbb árak mellett

Egyenruhaszövet tanulók részére 140 cm. szélességben.....250 leitől felfelé
Ruhaszövet leányok részére..... 57 " "
Paplanok.....480 " "
Zefirek fiúingeknek..... 39 " "

valamint az összes többi cikkek hasonlóan redukált árak mellett.

Megunták a diktatúrát

a bánsági svábok és ezért a Volksgemeinschafttal szemben megalakították a Független Sváb Népközösséget, melynek működését politikai pártalapokra fektetik

A bánsági svábok, mint ismeretes, két táborba tagozódnak szét. Az egyik tábor a Muth Gáspár dr. szenátor vezetése alatt álló népközösségbe tartozik, a másik pedig a független svábság. Rég tudott dolog azonban, hogy a bánsági svábság nagy tömegei már kiábrándultak a népközösségből. Ez látható volt a legutóbbi parlamenti választások alkalmával is, amikor a független svábok köré olyan hatalmas tömegek tömörültek, ami kétségtelenné tette, hogy

a sváb néptömegek elvesztették a népközösség iránti bizalmukat. Ezt érezte a népközösség és azért sietett a kormány-párttal választási paktumot kötni, azonban így is csak a legnagyobb terror tette lehetővé jelöltjeinek győzelmét.

A független svábokat ez a látszólagos kudarc nem kedvetlenítette el. Elhatározták, hogy tömörülésüket újjászervezik és annak politikai pártjellegét adnak. Az előkészítő munkálatok befejezése után ez a nagy zászlóbontás vasárnap délután ment végbe Temesvárott. Temesvárról és a Bánság minden sváblakta vidékéről összejöttek a kiküldöttek és mintegy százhuszannyan gyűltek össze a Splendid-szálló termében. Jelen volt a független svábság valamennyi ismert márkás vezetője.

A gyűlést Krohn Jakab dr. nyitotta meg. Rámutatott arra, hogy a gazdasági és politikai helyzet szükségessé teszi, hogy a független svábság, amely egyre nagyobb tömegeket nyer meg eszméinek, az eddigi tömörülést újjászervezze és megalkossa a maga külön politikai pártját.

A sváb tömegek nem bírják elviselni azt a terrort, amelyet a Blaskovics Ferenc és Muth Gáspár vezetése alatt álló népközösség velük szemben gyakorol.

Noll Ferenc dr. szintén elérkezettnek találja az újjászervezés idejét. A szervezés módjáról beszél, végül ajánlja, hogy a szervezet tartsa meg eddigi nevét és maradjon meg Független Sváb Népközösségnek.

Hügel Antal kifejti, hogy nem szereplési viselkedésből állott évek előtt a mozgalom élére, hanem azért, mert a sváb nép már megunt a Muth-féle népközösség egyeduralmát és mert nem nézhet, hogy a népközösség egyszerűen csak a maga céljaira használja föl a sváb népet. Az újjászervezéssel a független svábok megmutatják, hogy mi a programjuk és hogy mit akarnak.

Mebesz Mihály arról beszél, hogy a falvakban a földművelésnyomor leirhatatlan. Ezzel szemben

ott ülnek a parlamentben a sváb képviselők némán és egyszer sem nyitják ki a szájukat, hogy megmondják a kormány-nak: nem jól van ez így. Természetes, azért hallgatnak,

mert féltik a kormány jövőtől kapott mandátumait.

Vogel Antal kifejti, hogy folytatni kell a munkát, amelyet a független svábság megkezdett. Muth Gáspár és társai eljárták a sváb nép bizalmát és ez a sváb nép sűrűt most a Független Sváb Népközösség kialakulását. A mostani központi szervezet megalakítása után elkövetkezik a vidéki szervezetek megalakítása és még az őszel meg lesz tartható a nagy sváb kongresszus.

Több hozzászólás után megejtették a vezetőség megválasztását, amely egyhangulag a következő eredménnyel végződött: elnökök Noll Ferenc dr., Hügel Antal

és Hassmann János, alelnökök Krohn Jakab dr., aki egyben ügyvezetője a pártnak, Mebesz Mihály és Walzer Miklós, titkárok Logel György és Wallner Miklós, ügyészek Klemann József dr., Kneip dr. és Frecot István dr., pénztáros Vogel Antal, ellenőrök Walzer Antal, Müller József és Kisslinger István. Azután husz tagu választmányt választottak, amelyet még kiegészítenek. A vezetőséget megbízták a pártprogram részletes kidolgozásával és különböző bizottságok megalakításával. A független svábság zászlóbontása, amely nagy feladatokra vállalkozott, ezzel véget ért.

Válik feleségétől a máltai lovagrend magyarországi követe, aki egyben temesi földbirtokos

Budapest szenzációja, hogy Karácsonyi Jenő gróf, a máltai lovagrend magyarországi követe s felesége, született Andrássy Katalin grófnő elválnak. Karácsonyi Jenő grófnak a temesmegyei Bánlakon nagykiterjedésű birtoka van és a grófnő a férjével együtt sokszor fordult meg a remekül berendezett bánlaki kastélyban. A válás okairól különböző pletykák vannak forgalomban. Így sokat beszéltek arról, hogy a grófnő a jószágigazgató miatt válik a gróftól. A család ezt a híresztelést a leghatározottabb formában, mint teljesen alaptalant cáfolja és kijelenti, hogy a jó-

szágigazgató továbbra is a grófnő családjának birtokán marad eddigi hivatalában. A válás oka teljesen anyagi természetű. Karácsonyi Jenő gróf elvesztette bácskai birtokát, bánlaki uradalma, valamint budapesti palotája is erősen meg van terhelve. A grófnő olyan nagy mértékben hozott anyagi áldozatokat a férjéért, hogy azt az Andrássy-család tovább nem nézheti nyugodtan. A család kívánja, hogy megmentsék a grófnő meglevő vagyonát és a házastársak elváljanak. A válás teljesen békés uton, közös megegyezéssel történik.

Elkeseredett előcsatározások után a napokban biztos révbe juttatják a romániai magyar színészet új idényét

Az előcsatározások a magyar színházi koncessziók körül még folynak és sokszor az izléstelen személynkedés mezejére tévednek, azonban közben az érdekelt városok és illetékes magyar szervek már döntöttek és a jövő héten véglegesen el is dől ez a kérdés. Itéletet mondott a közönség már arról a felfogásról is, hogy az egyes városokban a magyar színháznyomó minél hosszabb időre terjedjen. Bármi is szép és üdvös is lenne ez, a mai szomorú gazdasági viszonyok között egyetlen város közönsége sem tud hosszú hónapokra terjedően szeszt fentartani. Így nem marad más hátra, mint minél magasabb színvonalú előadásokat biztosítani. Ezt pedig anyagi okok miatt csak nagy színházi üzemmél lehet megvalósítani.

Ezek a szempontok vezérlik Kolozsvár, Nagyvárad, Arad és Te-

mesvár magyarságát és a városok vezetéséit is, amikor az egységes színi kerület mellett foglalnak állást. Az aradi városnagyszabású temesvárihoz hasonlóan értekezlet volt, melynek eredményéről az ottani polgármester kijelentette, hogy Janovics Jenő ajánlata az egyetlen, amely alkalmas a négy határmenti város nyugodt színházmenetét biztosítani. Kijelentette azt is, hogy a város vezetősége igyekszik a koncesszió nélkül maradt igazgatókat a Janovics-féle vállalkozásban elhelyezni. Ezen kívánságának még Aradot megelőzően Temesvár is kifejezést adott, amikor kérte Janovicsot, hogy az egységes színkerület megvalósítása esetén Szendrey Mihály megfelelő elhelyezéséről gondoskodják, aki harmincegy évig volt magyar színigazgató és szerződtesse Fekete Mihályt is, aki nemesak ki-

váló színész, hanem elsőrangú rendező is. Értesülésünk szerint Janovics a napokban Temesvárra érkezik és ez alkalommal sikerül majd ezeket a kérdéseket is elintézni és a magyar színészet új szezonját biztos révbe juttatni.

Csökkentik a magyarországi főispánok számát

A magyar kormány ma délután minisztertanácsot tart, amelyen különböző takarékosági javaslatokat tárgyal, amelyeket aztán a harminchármas bizottság elé terjeszt. Ma döntenek a főispáni állások csökkentésére vonatkozólag is. A városoknak többé nem lesznek főispánjaik és a csokamegyéket összevonják. Rendészeti téren megszüntetik a kerületi főkapitányságokat. Ernszt Sándor népjóléti miniszter tegnap fogadta a szakszervezetek küldöttségét, amely a munkanélküli segély ügyében kereste fel. A miniszter kijelentette, hogy elvi szempontból van ellene a munkanélküli segélynek. A mai minisztertanács ezzel a kérdéssel is foglalkozni fog.

Péksztrájk esetén katonai segítséggel rekvirálják a pékműhelyeket

A pékek — mint azt három hét előtt a bukaresti országos kongresszuson elhatározták — azzal a tervvel foglalkoznak, hogy amennyiben a kormány nem oldja fel őket a kenyérgyár árának viselésétől, sztrájkba lépnek. A kormány számít erre az eshetőségre, a legutóbbi minisztertanácsban foglalkozott is egy esetleges péksztrájjal és úgy határozott, hogy gondoskodik a szükséges intézkedésekről a lakosság kenyérének biztosítására. Sztrájk esetén a katonaság közbejöttével rekvirálják a pékműhelyeket és a személyzet megtartásával folytatják a sütetést. Szükség esetén a kormány a malmokat is rekvirálni fogja. Hollinger Miklós, a temesvári pékek ipartársulatának elnöke kijelentette, hogy a buza árának esökkenése lehetővé teszi a pékeknek, hogy egy darab ideig még folytathassák működésüket, azonban mihelyt a buza újra drágul, képtelenek a költségeket elviselni. Ami a rekvirálást és a militarizálást illeti, a törvény erre jogot ad a kormánynak és a pékek képtelenek volna a felsőbb intézkedés előtt meghajolni. Reméli azonban, hogy a kormány mérlegelni fogja a pékek memorandumát, amelyet a napokban terjesztettek fel.

Divatos
Nőikalapok,
kalapkellékek,
nemes- és nemesített
Szőrmék
legelőnyösebben

Daniel N. C. cégnél
III., Józsefstr. 12 (Kütiltér)
Telefon 22-23

A kolozsvári mentősorsjáték legközelebbi húzása
már 1931 szept. 8. és 20-án 250.000, 100.000, 50.000, leles főnyereményekkel. Minden sorsjegy n.

Főnyeremény: 1.000.000 lei.

Központi sorsjegyviroda: Cluj, Str. Memorandului 16. Sorsjegyek mindenütt kaphatók. Főbizományos: Központi Bank, Timisoara I., (Mühle-ház) Telefon 15-15. Postai rendeléseknél 49 lei portó is beküldendő. Sorsjegyek a „DELL HIRLA P” kiadóhivatalában is kaphatók

Deli Hírnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTGYÖRGY-
TER 4. SZAM.

Telefon:

2-52, este 9 után 10 és 2-42.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Havonta 80, negyedévre 240, fél-
évre 450, évente 900 lei. — Kül-
földre: havonta 110, negyedévre
330, félévre 600, évente 1200 lei,
vagy egyenlő értékű valuta.

A szerkesztésért és kiadásért a
főszerkesztő felel.

A „Helicon” Bánáti Nyomda R.-T.
nyomása.

Az egyetlen

Mikor 1863-ban a német fejedelmek a Fürstenkongress-üket tartották Majna-Frankfurtban, e koronázó város kormánya nagy gálaebédet rendezett a tiszteletükre, amelyre a legelőkelőbb patriciusok és dignitáriusok is meg voltak hívva. Kis asztaloknál fesztelenül társalogtak a német fejedelmek, amikor egyszerre csak nagy mozgás támad köztük s mindannyian fölemelkednek a helyükről, hogy egy a terembe lépő nem éppen nagyon marciális külsejű s nem is nagytermetű urat köszöntsének. Az összes koronás fejek közül csak egyetlen egy maradt a helyén, s nem is a legjelentékenyebb köztük, Schaumburg-Lippe Adolf herceg, aki nyugodtan ülve maradt. Egyik kuzénja ijedten sugta a fülébe:

— De kedves herceg! Mi lelt? Nem üdvözlöd ezt az urat?

— Mi közöm hozzá?

— Ugy látszik, nem tudod ki ő... Kérlek, ez Rothschild báró!

— Eh, Bánom is én! Bin dem Kerl nichts schuldig! (Nem tartozom semmivel a pasasnak!)

Ő volt ott az egyetlen, akinek Rothschild nem volt a hitelezője.

ISKOLAIDÉNYRE!

Egyenruhaszövetek, vattapaplanok, matracok, zefi-
részek, vásznak stb. a legolcsóbb
árakon

DÉNES és POLLÁK

Gyárvaros. — Flók: Belv., Mercy-u.

— A temesi prefektus Bukarestben. Furlugeanu Oktáv prefektus ma hivatalos ügyek elintézésére utazik és szombaton tér vissza a fővárosból. A prefektus távollétében Jonescu Gyula dr. alispán vezeti a megyét és ugyancsak ő elnököl a megyei ideiglenes bizottság mai és pénteki ülésén is.

* Eltitkolt betegség legtöbbször az aranyér, pedig ma már nem titok, sőt köztudomású, hogy hatásosan gyógyítja a Haemorsan kup és kenőcs. Olcsón kapható a gyógyszerárakban.

— A Magyar Nőegylet szeptember hó 2-án, szerdán délután 5 órakor tartja első gyűlését a nyári szünet után. Az összes tagok szíves megjelenését kérjük az iskola-
ügy letárgyalása céljából. Az elnökség.

A temesvári magyarság várának két erődjében a védők lelkesedéssel tettek tanúságot a magyarságukhoz való törhetetlen ragaszkodásról

Vasárnap délelőtt a Magyar Párt két temesvári tagozata tartotta évi rendes közgyűlését. Mindkét közgyűlésen a tagok igen nagy számmal jelentek meg. Délelőtt tíz órakor a Petneházy-féle vendéglő nagytermében a munkástelepi tagozat közgyűlése folyt le, amelyen a Magyar Párt bányái központja részéről Veterány Viktor dr. ügyvezetőelnök és Páll György dr. főtitkár jelentek meg. Veterány Viktor dr. megnyitó beszédében a magyar munkásságot a magyar kisebbséghez való ragaszkodásra buzdította, Páll György dr. pedig a szervezkedés fejlesztéséről és a tagozati vezetőség munkájának jelentőségéről beszélt. Azután megejtették a tagozat új vezetőségnek megválasztását, amelynek eredménye a következő: az elnöki tisztséget egyelőre nem töltötték be, ügyvezető alelnök Halász László, kulturális alelnök Gaál Gyula, gazdasági alelnök Timár József, főtitkár Mladzsi András, titkár Komancsek Antal, főpénztáros Hajdu Mihály, pénztáros Csapó Sándor, jegyző Valter Péter, ellenőrök Diamand Frigyes és László Gyula, választmányi tagok Berta Antal, Berta Dezső, Rosenhoffer János, Turi László, Fekete Nagy Ferenc és Egyri Ferenc. Több kisebb ügy elintézése után a tagozat elhatározta, hogy a Munkástelep magyar műkedvelői gárdája a többi városrészek magyarságának októberben nagy műsor keretében a Magyar Házban mutatkozik be.

A Blaskovics-telepi tagozat vasárnap délután a Schneider-féle vendéglőben tartotta közgyűlését, amelyen a központ képviselői, a rónáci Haladókör és a Jó Barát jótékony asztaltársaság tagjai is megjelentek. A Haladókör Borbély István vezényletével nagy tetszéssel fogadott népdal-egyvelegének előadása után Mihalovics István dr. elnök nyitotta meg a közgyűlést. Tuksa Pál titkár felolvasta a tagozat működéséről szóló jelentését. A tagok száma száznegyvenegy. Magyar Ferenc pénztáros bemutatta a zárszámadásokat, Czékó Ferenc pedig az ellenőri jelentést. A közgyűlés a jelentéseket tudomásul vette és a vezetőségnek a felmentést megadta. Vörös György indítványára a közgyűlés a Temesvárról távozó Mihalovics István drt örökös diszelnökké, továbbá Magyar Ferencet dísztaggá, valamint a műkedvelés terén sikereikért Blahané Czékó Katalint és Kecskeméti Bakos Terust tiszteletbeli tagokká választotta.

Mihalovics Ferenc dr. azután megköszöni a tisztikar iránt megnyilvánult bizalmat és kéri az új vezetőség megválasztását. A választást a közgyűlés Veterány Viktor dr. bányái központi ügyvezető-elnök vezetésével a következőképpen ejtette meg: elnök Németh József dr., társelnök Mesterházy Nagy Gyula, gazdasági alelnök Vörös György, kulturális alelnök Markovics János, titkár Tuksa Pál, jegyző Németh

Károly, pénztáros Magyar Ferenc, ellenőrök Czékó Ferenc, Szalvai János és Lambrecht Mátyás, gondnok Szabó Mátyás, ifjúsági csoportvezetők Staudt Vendel és Vörös Mihály, műkedvelői sugók Komáromi Zoltán és Klein Dezső, választmányi tagok Márki György, Farkas Imre, Cseh András, Szóó János, Müller József, Márion Miklós, Kekez Arkád, Beck Péter, Kiss Antal, Martonosi Ferenc, Juhász Péter és Hajós János.

Veterány Viktor dr. üdvözölte az új vezetőséget és átadta az elnöklést Németh József dr. elnöknek, aki megköszönte a vezetőség iránt megnyilvánult bizalmat. Azután Kovács Béla dr. a józsefvárosi, Baja András a mehalai, Borbély István a rónáci, Kubán Endre szerkesztő az erzsébetvárosi tagozat, Nelovankovics József pedig a magyar egyetemi ifjúság nevében köszöntötte a Blaskovics-telepi tagozatot és annak új vezetőségét. Vörös György indítványára Ambrózy Andor báró bányái elnöknek üdvözlő táviratot küldtek. Veterány Viktor dr. azután a Magyar Párt bányái központi nevében felszólította a tagozatot, hogy eredményes munkáját a jövőben is folytassa. Páll György dr. főtitkár méltatta a tagozat által elért eredményeket, amelyek méltán példát szolgálhatnak a többi tagozatnak. Németh József dr. azután köszönetet mondott a sajtónak a tagozat munkájának támogatásáért és a közgyűlést bezárta.

— Változások a temesi fűszolga-
birói karban. Temes megyében —
amint közöltük — nagyarányú jegy-
zöváltozás történt. Ezenkívül októ-
ber tizenötödikéig még hat üres-
edésben levő jegyzői állást föltenne-
be. Ezekre az állásokra pályázatot
írnak ki és a pályázók közül neve-
zik ki a jegyzőket. Ami a fűszolga-
birói kart illeti, abban is változások
lesznek, amit a megyének tiz járás-
ra való újabb beosztása tett szük-
séssé.

— A modern Neptun-fürdő meg-
nyitása. Az újonnan átalakított Nep-
tun — volt központi fürdőt — vasár-
nap mutatták be a sajtónak és Ditt-
rich Emil igazgató kalauzolta az új-
ságrókat. Teljesen új a gőzfürdő, a

pihenőterem és a kádfürdő. Az új
Neptun-fürdő díszét a különböző
gyógyfürdők képezik, ahol a pöstyé-
ni kurától kezdve egészen a kenes,
vagy szénsavas kuráig minden fürdőt
készítenek. Nyugati ujtást vezetett
be az igazgatóság, amikor Brisker
Ezekiel dr. személyében specialista
fürdőorvost szerzödtetett. A gyógy-
fürdőkön kívül modern villamos és
hőfürdők szintén a közönség rendel-
kezésére állanak. A Neptun-fürdő át-
alakítása Rothbart Jakab és Nobel
Sándor dr. tulajdonosok áldozatkész-
ségét dicséri.

* Kellems órákat nyújt Önnek
a Löbl kölesönkönyvtár, a legmoder-
nebb könyvállománnyal. Egy próba-
előfizetés meggyőzi erről.

Olcsó
cserépkályhákat
versenyképes árak mellett adhatok, mert
saját gyártmányaimat
árusítom. Kályhaszerelésben specialista va-
gyok és minden kályhámért garantálok. Vé-
telkényszernélküli megtekintés:
**II. Andrásy-ut 16. (a milleniumi
tempjommal szemben)**
Elvállalok minden szakmába vágó új és javítási munkát
Turi György kályhámester.

CAPITOL-MOZI:
Szeptember 1, 2.
„A kis cukrászda”
Német beszélő film.
Vigjáték táncokkal és ismert sláger-
ekkel.
A főszerepekben:
Marion Gerth, Jaque Ca-
telain.
Camarafilmm Oradea-Mare.
Az előadások kezdete: 5, 7
és 9 órakor. Vasár- és ünne-
pnapokon: 3, 5, 7 és 9 órakor.
Kedvező időjárás esetén nyári
mozi.

A genfi népkisebbségi konferencia visszhangja

A kisebbségek áldozatai a rossz békeszerződéseknek, amelyek súlyosan sebesítették meg a kisebbségeket

SZEPTEMBER ELSEJE. A város utcái a különböző diák-sapkáktól tarkállanak. Megkezdődött a tanév és a diákok a Bánság különböző vidékeiről jsmét visszatértek Temesvárra. Véget ért a vakáció és a diákfiúk és diákienyok a nyári pihenés után piros-pozsgás friss orcával sietnek az iskolába, hogy nekilássanak a tíz hónapi serény munkának. Rengeteg reményt hoztak magukkal és ezzel telten meg vannak róla győződve, hogy övék a világ. Isten adja, hogy reményeik beteljesüljenek és mire tudományban és testi erőben megedződve kikerülnek majd az életbe akkorára legyen vége a mai áldatlan helyzetnek és ők tudásukkal és akarásukkal hathatósan működjenek közre az ország és az emberiség boldogulásán.

— **Rosszak maradnak a megyei utak.** Megirtuk, hogy Temes megye költségvetését kilenc millió leiel csökkentették. Főleg az utépitésre előirányzott összegekből töröltek. Ezt a csökkentést Peter Julian dr. kormányzó is jóváhagyta és tegnap végső megerősítés végett Voica József megyei főszámvevő a csökkentett költségvetést a belügyminiszteriumnak felterjesztette.

— **Prof. Mabuse és Miss Trilby** szeptember 1-én kedden este 9 órakor új műsorral a Novotny színház termében lépnek fel.

— **Crismariu Oktávián dr. gyász.** Crismariu Zsófia, Crismariu Miklós barátságai görög keleti román lelkes felesége, hosszas szenvedés után hatvankilenc éves korában Barátságán meghalt. Az elhunytban Crismariu Oktávián dr. temesvári ügyvéd édesanyját gyászolja. Temetése ma, kedden délután Barátságán megy végbe.

— **Magyar zarándoklat Máriaradnára.** Szeptember 8-án, Kisasszony napján, ez évben is nagy bucsú lesz Máriaradnán. Temesvárról szeptember 5-én reggel öt órakor a székes egyházban tartandó istentisztelet után magyar zarándoklat indul papi vezetéssel a Kegyhelyre. Megérkezés Radnára szeptember 6-án délután és visszaérkezés Temesvárra szeptember 10-én délután öt órakor. Ugy szeptember 7-én, mint 8-án autóbúszjártok indulnak Máriaradnára, amelyekre Delbel Fülöpnél Kinizsi-utca 5. szám alatt lehet jelentkezni.

— **Tanítói áthelyezések.** Az új tanévvel kapcsolatban a közoktatásügyi miniszterium Temes-Torontál megyében a következő tanítói áthelyezéseket eszközölte: Teodoreseu Miklóst Bodrog községbe, Mioc Pétert Kisösszre, Leanca G. I. tanítót Obessenyőre, Dicu Oktáviánt Porgány községbe, Jonescu Jánost a Kardos-telepi iskolához, Constantinescu M. tanítót Szendandrára, Ivan Floreant Buziásra, Ghehe Ferencet Bánlakra, Istrate Tibort Obébára, Moldován Györgyöt Kisodára, Sandula Géza tanítót Gizellafalvára, Eckert Violát Moravicára, Georgeseu Annát Stanesiovára, Sylveszter Máriát Keresztes községbe, Togléziu Elvirát Gizellafalvára, Mihai Minervát Nagyszámra és Conitza Erzsébet tanítónőt Vingára helyezték át.

A genfi népkisebbségi konferencián, amelyen miként megirtuk, negyven európai népkisebbség képviselői tanácskoznak, a romániai magyarságot Jakabffy Elemég dr. kamarai képviselő, az Országos Magyar Párt alelnöke és több kiküldött képviseli. A kisebbségi konferencia tegnapi ülésén Szüllő Géza csehszlovákiai kamarai képviselő mondott hatalmas beszédet, amelyben a kisebbségek helyzetével foglalkozott.

— Ha nézzük a különböző országokban élő népkisebbségek szenvedéseit és sajnálatraméltó helyzetét, meg kell állapítanunk, hogy teljesen ártatlanul kell bűnhődniük olyan bűnökért, amelyeket nem ők követtek el. A kisebbségek áldozatai a rossz békeszerződéseknek, amelyek súlyosan sebesítették meg a kisebbségeket. A kisebbségek eljöttek konferenciázni Genfben, amelyet minden bajok orvosának és a világ megváltójának hisznek. Azt akar-

juk, hogy a világ hallja meg szavunkat és lásson tisztán a kisebbségi kérdésekben. A békeszerződések tele vannak hibákkal, amelyek mind a kisebbségek sorsát súlyosbítják. Nem akarjuk, hogy ezek a hibák továbbra is akadályai legyenek a megértésnek.

Szüllő Géza azután írásban tette le Wilfan dr. elnök asztalára azokat a kisebbségi panaszokat és sérelmeket, amelyeket összefoglalt, majd így folytatta szavait:

— Kisebbségek sérelmei a három utódállamban ugyanazok. Mindhárom államban megegyező a törekvés, hogy a kisebbségeket nemzeti, kulturális, gazdasági és politikai téren elnyomják és lelkileg tönkreteszik. Az agrárreform elvette a kisebbségek földjét az iskolai reformok arra törekkeznek, hogy a kisebbségi gyermekeket megfosszák anyanyelvüktől, kulturális téren egyre jobban nyomják a kisebbségeket, pénzügyi téren pedig a tö-

rekvés az, hogy a kisebbségek teljesen koldusbotra kerüljenek és így képtelenek legyenek az elnemzetlenítésnek ellentállani. A kisebbségek azonban mindig küzdeni fognak jogaikért és nem nyugszanak bele azok elvesztésébe. Tudjuk, — folytatta emelt hangon szavait Szüllő Géza — hogy a jogokon kívül köteleseink is vannak. Kötelesek vagyunk az állam iránt, amelynek polgárai lettünk a békeszerződések következtében, lojalísalak lenni. Kivánjuk azonban, hogy a mérleg serpenyője legalább is egy vonalon álljanak és az utódállamok legalább is olyan mértékben ismerjék el velünk szemben a minket megillető jogokat mint ahogyan mi teljesítjük köteleseinket.

Szüllő Géza beszéde nagy hatást tett a kongresszus tagjaira. Az elnökség intézkedett, hogy az írásban átvett kisebbségi panaszmemorandum a Népszövetséghez kerüljön.

— **Lefoglalták Boleantu Valér dr. hagyatékát.** Boleantu Valér dr., a tragikus véget ért volt temesi prefektus működése idején a megyétől száznegyvenezer lei előleget vett fel. Ezen összeg erejéig Teicu Kornél dr. megyei főügyész végrehajtást fogadatosított Boleantu Valér dr. hagyatékára. A megye abban bizik, hogy ezt az összeget behajtja, mert ez minden más követelést megelőz.

— **Eg az erdő.** Tirnova és Szekul krassómegei községek határában a Resica-művek tulajdonát képező erdőszegben tűz pusztított. A tüzet valószínűleg gyújtogatás okozta, mert az erdőszeg egyszerre több helyen kezdett égni. A nagy szárazságban a tűz rohamosan terjedt és az egész terület elpusztulásával fenyegetett. A resicai tűzoltóságnak kemény munka után sikerült az erdőégetést lokalizálni.

— **Dr. Róna, belgyógyász és tüdőspecialista, hazaérkezett.** Tel. 16-29.

— **Családi háborúság.** Tegnap hajnalban a Bánszky-telepre hívták ki a temesvári mentőket, ahol Uppa János munkás házában hangos családi háborúság játszódott le. Uppa hajnali három órakor tért haza, amiért az asszony heves szemrehányásokkal illette. A harcias férj erre elővette a sétabotját és azzal akarta elhallgattatni feleségét. Ez a szándéka nem nagyon sikerült, mert az első ütés után, amely az asszony jobbszemét érte, Uppa Jánosné kétségbeesett kiáltásba tört ki. A második ütésre már nem kerülhetett sor, mert a szomszédok közbeléptek és lefoglalták a férfit. Az asszony sebé a mentők beköltözték és a Bega-szanasztoriumba szállították. A harcias férj ellen megindult az eljárás.

* **Kardos Magda áll. képesített okleveles zongoratanárnő** szeptember elsején megkezdte tanítását. Jelentkezni lehet délelőtt 10—12; délután 2—5 óra között, Begabalsor 8. sz., földszint.

IDÓJÁRÁS. A meteorológiai intézet jelenti: Nyugat felől fokozódó borulás és eső várható, nyomában újabb lehűléssel.

— **Ehségstrájkoló temesvári foglyok.** Az augusztus elseji vörös nappal kapcsolatosan letartóztatott és a temesvári ügyészségi fogházban elhelyezett munkások mintegy két hét előtt éhségstrájkba kezdtek és a vizsgálat sürgős lefolytatását kérték. Mivel ügyükben a vizsgálat még mindig nem fejeződött be, a foglyok folytatták az éhségstrájkot és állapotuk az éhezés következtében súlyosra fordult. A vizsgálóbíró az egyik éhségstrájkoló foglyot, Hirsch Mayer tisztviselőt szabadlábra helyezte, aki teljesen legyengülve került ki a fogházból.

Őszi ujdonságok
Selyem flamingo per mtr. L. 56
Gyapju flamirgo 100 cm. széles L. 146
a Népáruházban
csakis Belváros, Corvin Máttyás-utca 4

— **Komolytalan ok miatt komolytalan öngyilkosság.** Budapesten ifj. Nagy Imre harminchat éves hentes motorkerékpárjával elgázolta bátyjának lovát. Ezen annyira elkeseredett, hogy halálra szánta magát. Elment a városligetbe az egyik céllövő bódéba és ott három lövésre váltott jegyet. Mikor a pisztolyt megtöltötték, akkor nem a célba lőtt, hanem a fegyvert hirtelen melléne fordította és elszűtötte. Izgatottságában azonban a pisztolyt nem tartott jól és a golyó a bőr alatt oldalt kiment. Lényegtelen sérülésével a mentők kórházba szállították.

* **Reitzer Klári zongorapedagógus** külföldi tanulmányutjáról visszatért. A tanítást szept. 1-én ismét megkezdte. Előjegyzések naponta d. u. 4-től 6-ig, Bega-balsor 14. földszint.

— **Tiltakozó mozgalom a hivatali sorompók ellen.** Bukarestben egyre nagyobb méreteket ölt az elégedetlenség Jorga a miniszterelnök kezdeményezéséből származó azon intézkedés miatt, amely megtiltotta a miniszteriumokba és egyéb közhivatalokba való járást. Most a bukaresti ügyvédi kamara és a parlament tagjainak közreműködésével mozgalom indult meg, hogy a kormányt jobb meggyőződésre bírják. Ezek a körök ugyanis népgyűléseket akarnak rendezni és azokon követelik, hogy a kormány tegye szabaddá a közönséget és az ügyvédi kamará számára a miniszteriumokat és a közhivatalokat. Amíg a nyári szünet tartott, ez a kérdés nem okozott különösebb gondot, de most a szünet után az ügyvédek megelhetőségüket látják veszélyeztetve, ha nem juthatnak be a miniszteriumokba. A mozgalom vezetői biznak abban, hogy a kormány a tiltó intézkedést hatályon kívül helyezi és a napokban újra szabaddá teszik a miniszteriumokba és közhivatalokba való járást.

* **Löbl Böske ritmikus tornaiskolája** a régi helyen — Kőszeghy-u. 14 — újra megnyílik. Beiratkozni a Löbl könyvkereskedésben. Telefon 11—60, vagy lent az iskolában.

* **Enekoktatás.** A szükséges összes okmányokkal rendelkező, végzett budapesti m. kir. zeneakadémiai növendék, több a budapesti és müncheni állami operák volt elsőrendű szolista, sok tapasztalattal és rutinnal bíró művész pályával rendelkező akad. metódussal, egy színvonalú, mint hangversenyekben alapos és szakavatott énekoktatásban, valamint korrepetícióban részesít egy hölgy, ke, mint urakat is. Tandíjfeltételek fölötté mérsékeltek és lojalísalak. Érdeklődni lehet: Danczkay-Havas, Gyárvaros, Coronini-tér 6.

— **Uj hitoktató Lugoson.** A lugosi Coriolán Bredeceanu fiuliceumhoz új görög-katolikus vallás-tanár került. Az új hitoktató Andraea Kornél, aki eddig hasonló állásban Gyulafehérvárott működött.

— **Józsefvárosi bucsu.** A józsefvárosi római katolikus egyházközség bucsu-ünnepélyét szeptember 6-án tartja meg. A helykiosztó-bizottság e célból felkéri mindazon érdekelteket, akik ez alkalommal sátrakat kívánnak felállítani, augusztus 20, 24, 27, és szeptember hó 3-án este 7 és 8 óra között a hitközség titkári hivatalában jelentkezni szívesedjenek.

— **Késelés egy leány miatt.** Tegnap hajnalban véres verekedés folyt le a Rónácon az utcán, ahol Tóth Sándor huszonegy éves mehalai asztalossegéd egy leány miatt két vasutasal szóváltásba került. A verekedéstől csakhamar verekedés lett, miközben a két vasutas kért rántott és Tóth Sándort összeszúrkálta. A több sebből vérző fiatalembert a mentők a Bega-szánatoriumba szállították. A vasutasok a verekedés után elmenekültek. Az ügyben a rendőrség megindította a nyomozást.

Szüők figyelmebe!

Szeptember 7-én kezdődik a román, német, magyar nyelvű egységes gyors- és gépirési tanfolyam **BABEUNE AMBRUS IRENE** szakiskolájában. 6 hetes, 3 hónapos és 6 hónapos kurzusok. Mérsékelt tandíj. Beiratások: Erzsébetváros, Tírol-utca 78. l. em. 9.

— **Kineveznek még egy magyar szaktanácsost.** A kultuszminisztérium a kisebbségi iskolák és az egyházi ügyek véleményezésére, mint ismeretes, négy hónap előtt szaktanácsost nevezett ki. Jorga a miniszterelnök választása Bitay Árpád dr.-ra, a kiváló történelem-tudósra és gyulafehérvári teológiai tanárra esett, aki nagy szakértelemmel látja el a miniszteri tanácsosi tisztet. A kezdeményezés bevált, amit bizonyít az a sok kérvény, amely naponta az ország különböző részeiből a kisebbségi szaktanácsához érkezik. A felgyült munkát Bitay Árpád egymaga már nem képes elintézni és így felmerült a gondolat, hogy a kultuszminiszter még egy magyar szaktanácsost nevez ki, aki Bitay Árpáddal megosztaná a széleskörű munkát. A kormány választása előreláthatólag Járai Istvánra, a nagyenyedi Bethlen kollégium igazgatójára esik, aki egyszersmind az erdélyi református egyházat is képviseli. Járai alapos ismerője a kisebbségi iskoláügyeknek.

Ne hanyagolja el szemét Szemüvegek, optikai cikkek nagy választékban
FRANZ TEJNOR & Co
Temesvári, Kossuth-tér

— **Városi és köztisztviselők az „Igiene” uszodájában 10 leiert fűződnek.**

— **A lugosi rendőrlégénység szomorú helyzete.** A lugosi rendőrlégénység kétségbeesett helyzetbe került, mert már harmadik hónapja, hogy nem kaptak fizetést. A nehéz szolgálatot teljesítő rendőrök fizetése ugyanis olyan csekély, hogy alig tudják fentartani családjukat és most még ezt a kis összeget sem kapják rendszeresen. Hílyformán családjukkal együtt a legnagyobb nyomorúságnak vannak kitéve.

Vereséget szenvedett az Újpest Kolozsvárott, míg a lugosi Vulturii Salgótarjában respektábilis eredményt ért el

Az érdekesnek ígérkező Ripensia—Ilsa mérkőzés a profik 12:2 (3:1) arányú hatalmas győzelmé ellenére is csalódást keltett. A lélektelenül játszó Ilsa nem volt komoly ellenfele a Ripensianak és ezért a mérkőzés komolytalan, tréningjellegű volt. Annál szembébb játék volt a TAC—Dácia mérkőzés, melyet a zöld-fehérek élvezetes küzdelem után 4:2 arányban nyertek meg. A pályavaató mérkőzést mintegy háromezer főnyi rekordközönség jelenlétében játszották le. A Banatul kombinált—Unió mérkőzés a Banatul 6:2 győzelmével végződött. Az Ilsa kombinált—Patria mérkőzés eredménye 5:0 (1:0).

Aradon

a Hakoah zászlóavatójával kapcsolatosan a nagyváradi Makkabea és a Törekvés vendégszerepelt. A Makkabea ellenfele a Hakoah volt és a mérkőzés 0:0 arányban döntetlenül végződött, míg a Törekvés az AAC ellen 1:1 arányban ugyancsak döntetlenül játszott. Az AMTE—Gloria barátságos mérkőzés az aradi munkások 6:2 (4:1) arányú győzelmét eredményezte.

Nagyváradon

a Crisana—NAC barátságos mérkőzés a tartalékok NAC 3:0 arányú vereségével végződött.

Kolozsvárott

a budapesti Újpest vendégszerepelt

Bukarest válogatott csapatának győzelme. Az északi turán levő román válogatott csapat vasárnap Bukarest válogatott név alatt Danzigban játszott és 5:1 arányban legyőzte a danzig válogatott csapatot.

Magyar uszók nyerték az Európa serleget. Az Európa uszóbajnokságok Párisban befejeződtek. Erde-

és az Universitatea csapatától 5:4 arányban vereséget szenvedett.

Külföldön nagy érdeklődés előzte meg a Hungária és Ferencváros jugoszláviai vendégjátékát. A Hungária szombaton és vasárnap

Belgrádban

játszott. Első napon a BSK ellen 3:3 arányban döntetlent ért el, míg vasárnap a Jugoszlávia ellen 6:3 fölényes győzelmet aratott. A budapesti Ferencváros

Zágrádban

Gradjanszkitól 2:1 (0:0) arányban vereséget szenvedett, a Concordia ellen pedig 2:2 arányban döntetlenül játszott.

Budapesten

a bajnokság első mérkőzéseit játszották le. A Vasas—Sabaria mérkőzés 3:1 eredménnyel végződött. A Nemzeti—Atilla bajnoki eredménye 3:2.

Bécsben

WAC—Slovan 2:0, BAC—Wacker 2:1. Bajnoki mérkőzések. A lugosi Vulturii második mérkőzését

Salgótarjában

szép játék után 2:1-re elvesztette. A madridi válogatott csapat

Prágában

játszott a válogatottal. A fölényben levő cseh csapat esatársora gólképtelen volt és a mérkőzés végül 1:1 arányban döntetlenül végződött.

kes küzdelem volt az 1500 m. távú verseny, amelyet a magyar Halassy nyert meg. A franciák büszkesége, Taris, a második helyre szorult. Az Európa-serleget Magyarország nyerte 114 ponttal Németország előtt, amely 92,5 pontot szerzett.

— **Anyakönyvi hírek.** Születtek: Stumpf Fülöp és Kirsch Antal. Meghaltak: Giruth Mária 67, Mechler Mária 83 és Wessely Margit 71 éves korában.

— **Poyssl József okl. zenetanár** szeptember elsején megkezdte tanítását zongora és elméletből. Csoporttanítás zenéiskolai árák mellett 10 hónapon át szünidő nélkül. Bővebb felvilágosítás: 11—12 és 5—6 között, Belváros Szent György-tér 1. sz. 3. em. 28. ajtó. (Első Temesvári Takarékpénztár épület.)

— **Nincs magyar tagja a lugosi ideiglenes bizottságnak.** A lugosi városi ideiglenes bizottság összeállítása véglegesen megtörtént. A kinevezett hét tagu ideiglenes bizottság tagjai közül hat román nemzetiségű, míg a hetedik német. A magyarság képviselete, a kifejezésre juttatott panaszok ellenére az interimár bizottság kiegészítése során sem talált méltánylásra. Az ideiglenes bizottság összeállítása különben a következő: elnök Birescu Sándor dr. orvos, tagok Horger Ferenc dr. orvos, Mihaescu Aurél dr. és Jigorea Gergely görög keleti lelkészek. Crainicescu Aurél bankigazgató, Stoian János dr. ügyvéd és Daminescu Miklós földműves.

— **A DÉLI HIRLAP BUDAPESTEN** állandóan olvasható a dunaparti Bristol szálloda halljában.

Rádió

Kedd. (Szeptember 1.) Bukarest.
1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: Román és könnyű zene. 7 óra 10: Zenekari hangverseny. 8 óra 20: Gramofonzene. 9 óra: A rádiózenekar hangversenye. 9 óra 45: Ária és dalest. 10 óra 15: Szórakoztató zene. **Budapest.** 9 óra 15: Hangverseny Iányi Margit (hegedű), Neumann Irma (ének) és Lóczy Hugó (ének) közreműködésével. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 12 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 12 óra 5: A Weidinger szalonzenekar hangversenye. 12 óra 25: Hírek. 12 óra 35: A hangverseny folytatása, 2 óra 45: Árfolyamhírek. 4 óra: Thury Mária mesél a gyermekeknek. 4 óra 45: Hírek. 5 óra: Erdélyi történet. Felolvassa Csúrka Péter. 5 óra 25: Magyar nóták. Előadják Erkel Gabi és Farkas Janesi cigányzenekara. 6 óra 30: A világpolitika. Irta és felolvassa Ottlik György. 7 óra A Fejes-szalonzenekar hangversenye Kalmár Pál énekszámával. 8 óra: Operaelőadás a stúdióból. Utána hírek, majd Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye a Metropolszállóból. Bécs. 3 óra 50: Gramofonzene. 8 óra: A bécsi szimfonikusok hangversenye. 10 óra 10: Kávéházi jazz-zene. **Belgrád.** 11 óra 35: Gramofonzene. 12 óra 45: A rádiózenekar hangversenye. 4 óra: Gramofonzene. 5 óra: Nemzeti dalok. 10 óra 50: Szórakoztató zene. **Langenberg.** 8 óra: Zenekari hangverseny. 8 óra 45: Osztrák népdalok. **Milánó.** 7 óra 15: Tarka hangverseny. 9 óra: Szimfonikus hangverseny. 10 óra 30: Táncczene. **Prága.** 7 óra 45: Fuvószenek. 8 óra 45: Gramofonzene. 9 óra 10: Nagybőgőhangverseny. 9 óra 30: Zongorajáték. 10 óra 15: Gramofonzene. **Róma.** 8 óra 10: Gramofonzene. 9 óra: Vegyes hangverseny. **Strassburg.** 7 óra: Könnyű zene. 7 óra 45: Gramofonzene. 8 óra 30: Operettelőadás. **Toulouse.** 8 óra: Operaszínpad. 9 óra: Tangódalok. 9 óra 45: Jazz-band. 11 óra: Műdalok. 11 óra 30: Schubert-hangverseny.

Szerda. (Szeptember 2.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: Román és könnyű zene. 7 óra 10: Zenekari hangverseny. 8 óra 20: Gramofonzene. 9 óra: Szarvas hegedűművész hangversenye. 9 óra 45: Zongorahangverseny. 10 óra 15: Cselló és zongorahangverseny. **Budapest.** 9 óra 15: A második honvéd-gyalogezred zenekarának hangversenye. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 12 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 12 óra 5: A Palestrinakórus hangversenye. 12 óra 25: Hírek. 12 óra 35: A hangverseny folytatása. 2 óra 45: Árfolyamhírek. 5 óra 25: Hangverseny Farkas Márta (hegedű) és Bartha Klári (zongora) közreműködésével. 6 óra 30: A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 8 óra 20: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: Rösler Endre ária- és dalestje. 10 óra 20: Időjárásjelentés, majd másfélóra

könnyű zene. **Bécs.** 3 óra 50: Hangverseny. 7 óra 25: Szórakoztató zene. 9 óra 40: Achsel Wanda kamaranékesnő dalestje. 10 óra 15: Zenekari hangverseny. **Belgrád** 11 óra 35: Gramofonzene. 12 óra 45: A rádiózenekar hangversenye. 4 óra: Gramofonzene. 5 óra: Nemzeti dalok. 5 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 30: Hegedűhangverseny. 9 óra 10: Gramofonzene. **Langenberg.** 8 óra: Zenekari hangverseny. 11 óra: Kávéházi zene. **Milánó.** 7 óra 30: Gramofonzene. 8 óra 45: Operettelőadás. **Prága.** 7 óra 5: Dalok és románcok. 9 óra 30: Hegedűhangverseny. **Róma.** 9 óra: Olasz operarészletek. **Strassburg.** 6 óra: Opera és operett-részletek. 7 óra: Énekhangverseny. 7 óra 45: Gramofonzene. 8 óra 30: Tarka hangverseny. 11 óra: Táncczene. **Toulouse.** 8 óra 30: Operarészletek. 9 óra: Könnyű zene. 10 óra 45: Szimfonikus hangverseny. 11 óra: Kivánság hangverseny.

Csütörtök. (Szeptember 3.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: Román és könnyű zene. 7 óra 15: Zenekari hangverseny. 8 óra 20: Gramofonzene. 9 óra: Szimfonikus zene. 9 óra 45: Atanasiu operaénekes dalestje. 10 óra 15: Esti hangverseny. **Budapest.** 9 óra 15: A rádió házi kvartettjének hangversenye. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 12 óra: Déli hangverseny az Egyetemi templomból. 12 óra 5: Hangverseny Szalay Ilonka (ének) és Szarvas Klári (hárfa) közreműködésével. 12 óra 35: Hírek. 12 óra 35: A hangverseny folytatása. 2 óra 45: Árfolyamhírek. 3 óra 30: Beiratkozás a középiskolákba. Eissen Tibor dr. előadása. 4 óra: Délutáni hangverseny. 5 óra 45: Magyar nóták, előadják Palló Imre és Bura Sándor cigányzenekara. 7 óra: Bulgária. Szilády Zoltán előadása. 7 óra 30: Hangverseny. Közreműködik Pethő Imréné (ének) és Neumann László (hegedű). 8 óra 15: Nagy Endre humoros felolvasása. 8 óra 45: Stefániai Imre zongorahangversenye. 9 óra 45: Hírek. 10 óra: Az első honvédelmi gyalogzred zenekarának hangversenye az Angol-parkból. 11 óra: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a margitszigeti Márkus-étteremből. **Bécs.** 3 óra 50: Gramofonzene. 4 óra 45: Cigányzene. 7 óra 30: Beethoven művek zongorán. 8 óra 45: Marina, a táncosnő című operett előadása. **Belgrád.** 11 óra 35: Gramofonzene. 12 óra 45: Déli zene. 4 óra: Gramofonzene. 5 óra: Nemzeti dalok. 5 óra 30: Délutáni hangverseny. 10 óra 50: Szórakoztató zene. **Langenberg.** 8 óra: Énekhangverseny. 9 óra 30: Tánccok és indulók. 10 óra 10: Hírek, majd kávéházi zene. **Milánó.** 7 óra 15: Tarka zene. 7 óra 45: Gramofonzene. 8 óra 40: Esti hangverseny. **Prága.** 7 óra 20: Áriák és dalok. 9 óra: Hírek, utána hangverseny. 10 óra 15: Szórakoztató zene. **Róma** 8 óra 10: Gramofonzene. 9 óra: Szimfonikus hangverseny, utána jazz-band. **Strassburg.** 6 óra: Operett-részletek. 6 óra 35: Könnyű zene. 7 óra 45: Gramofonzene. 8 óra 30: Katonazene. **Toulouse.** 9 óra 15: Hegedűhangverseny.

Közgazdaság

A bánsági sváb gazdakongresszus megtartására Bukarestből kell engedélyt kérni

A bánsági sváb gazdasági egyesületek szeptember nyolcadikán nagyarányú parasztkongresszust terveztek Temesvárott. Ezen a kongresszuson a gazdatársadalom súlyos helyzetét akarták megvitatni és kormánytámogatást szándékoztak kérni a buza és egyéb mezőgazdasági termékek árnívójának biztosítása érdekében. Ugy tervezték, hogy a kongresszus küldöttségét viszi az uralkodóhoz, hogy a paraszttársadalom helyzetét a király előtt is megvilágítsa. Tegnap fordulat történt a kongresszus ügyében. Peter Julián dr. kormányzó elnöke mellett és Furlugeanu Oktávián megyei prefektus, Blaszkovics Ferenc nagyprépost és Muth Gáspár dr. szenátor bevonásával értekezlet volt és azon a kongresszus kérdését megvitaták. Az értekezlet után Furlugeanu prefektus a következőket mondta:

— A gazdakongresszus ügyében tárgyalunk. A mozgalom, amely a Bánságból indult ki, olyan nagy je-

lentőséggel bír, hogy túllépi a megyei kereteket és így, ami az engedélyezést illeti, a megyei prefektus hatáskörét is. Ezt a kérdést Temesvárott nem tudjuk elintézni. Éppen ezért mostani bukaresti utam alkalmával jelentést teszek úgy a belügyminiszternek, mint a földművelésügyi kormányznak és így már az ő hatáskörükbe esik a tervezett kongresszus elbírálása. Abban állapodtunk meg, hogy Muth Gáspár dr. szenátor és Kräuter Ferenc dr. képviselő is elutaznak Bukarestbe és szintén érintkezésbe lépnek az illetékes ténnyelkkel, akik majd a gazdakongresszus kérdésében döntenek. Természetesen addig a kongresszus megtarthatásának kérdése nem érinthető.

Furlugeanu prefektus nyilatkozata a szeptember nyolcadikára kitűzött parasztkongresszus megtarthatását bizonytalanná teszi és az a bukaresti tanácskozások eredményétől függ.

A Bercovitz bank ellen elrendelték a kényszerregegyezséget. A bukaresti törvényszék tegnap a Bercovitz-bank ház kényszerregegyezési kérelméhez elvben hozzájárult és a hitelezők értekezletét, amely véglegesen dönt a kényszerregegyezés ügyében, szeptember harmincadikára hívta össze. Egyben kötelezte a bíróság a bankházat, hogy fizesse be a körülbelül tizenhat millió lei illetéket. A bíróság a Cantacuzino-testvérek által benyújtott esődikérelmet, a kényszerregegyezséget törvényre való hivatkozással elutasította.

Az állam júliusi bevételei. A pénzügyminiszter most hozta nyilvánosságra az államháztartás júliusi kimutatását. A pénzügyminiszterium 2 milliárd 616 millió 416 ezer leit vett be, míg az állami kereskedelmi vállalatok bevétele 766 millió 152 ezer 390 lei volt. Az állami kiadások összege júliusban 2 milliárd 394 millió 308 ezer 459 leire rugott. A pénzügyminiszteriumi kimutatás közli, hogy a Nemzeti Bank ebben az évben átmenetileg 2 milliárd lei kölcsönt nyújtott az államnak. Tekintettel arra, hogy a most következő őszi hónapokban az állami bevételek szaporodnak, a pénzügyminiszterium valószínűleg kifizetheti ezt a két milliárd leit és december harmincegyedikéig deficitmentesen zárhatja az államháztartás költségvetését.

Amerika is kipestári jegyekkel operál. Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok kormánya elhatározta, hogy a kilencszáz millió dollár költségvetési deficit fedezésére egy milliárd dollár erejéig hosszú lejáratú kinestári jegyeket bocsát ki.

A román-német kereskedelmi szerződés akadályai. Curtius német külügyminiszter beadványt intézett a Népszövetséghez, amelyet arra kér, hogy az Európa-bizottság koordinációs albizottsága lépjen összeköttetésbe azokkal az államokkal, amelyek-

kel Németország legtöbb kedvezményes vámszerződést kötött és egyeztessen össze ezekkel a szerződésekkel a Magyarországgal már megkötött és Romániával kötendő legtöbb kedvezményes szerződést. Ez a két szerződés bizonyos tekintetben beleütközik a már megkötött hasonló szerződésekbe és azért csakis azok az államok a hozzájárulásával emelkedhetik jogerőre, amelyekkel Németország már előbb kötött szerződést. Ugy tudják, hogy Oroszország gördít nehézséget Németországnak Magyarországgal és Romániával való ilyen szerződése ellen.

Az ekszportbuza számlája. A pénzügyminiszterium közölte a vámhivatalokkal, hogy azokat a számlákat, amelyek a külföldre szállított búzáról, vagy más gabonaneműkről szólnak, bélyeggel kell ellátni és ezeket nem mentesítik a szokásos bélyegilleték alól.

A temesvári pénzügyigazgatóság új vezetője. A pénzügyminiszterium táviratilag Dimitrescu Gergely temesvári pénzügyigazgatóhelyettesét bizta meg a Demetrescu Antal pénzügyigazgató halálával elrúvult temesvári pénzügyigazgatóság vezetésével.

Csöd egy őcsesanádi kereskedő ellen. A temesvári törvényszék Aubermann Antal őcsesanádi kereskedő ellen esődöt rendelt el. Csödtömegegnodnokká Wolf János drt, helyettesévé id. Kálmán Béla drt nevezték ki. A követések bejelentésének határideje október 1, azok hitelesítése október huszonegyedikén történik, míg a esödválasztmány október huszonki, lencedikén alakul. Az aktívák és passzívák összege még ismeretlen.

Gabonáarak magánárfolyama. A napterményárak a Dengl és Kleinmann gabonabizományi iroda jelentése szerint a következők: buza prémiummal 210—215 lei, prémium nélkül 115—120 lei, zab 250 lei, árpa 210 lei, tengeri 250 lei, mák 1700 lei és burgonya 160

lei százkilónként. Lencse 6 lei, lucernamag 16 lei és fehér bab 5.50—6 lei kilónként. Az irányzat a búzában tartott.

Devizák árfolyama. Zürichben a lei 305.50. Párisban 15.20, Mai árfolyamok a következők: angol font 816, dollár 168, hollandi forint 67.85, dinár 2.99, francia frank 6.60, olasz lira 8.7750, esch korona 4.9650, német márka 40, osztrák schilling 23.58, zloty 19, svájci frank 32.80, belgas (öt belga frank) 23.46. A magyar pengőt nem jegyzik.

Mozi

A kis cukrászda

A Capitol-mozi új hangosfilmje. Suzette és André egy kis cukrászdában vannak alkalmazva. Egyik előkelő növendég, akinek Suzette megtetszik, palotájába hívja. Suzette örül is szerencsének, amikor új ruhákat és ékszereket kap és csak akkor döbben meg, amikor megtudja, hogy olyan házba került, ahol férfiaknak adják el a fiatal leányokat. Közben André is megtudja, hogy jutott Suzette és kétségbeesetten siet szerelmese megmentésére. Azon az éjszakán nagy esély van a palotában, a részeg férfiak erőszakoskodnak Suzettel, akinek azonban sikerül kimenekülni a palotából és visszatérni a cukrászdába. André már akkor érkezik, amikor Suzette elment, de megismerkedik a ház urnőjével, akinek megtetszik a fess fin és magánal tartja. André erkölcsileg teljesen lezüllik, végül az utcára kerül, mert előkelő szeretője kidobja. Visszamegy a kis cukrászdába, ahol Suzette bünbocsánattal fogadja. A két sokat szenvedett szív újra egymásra talál és boldog lesz.

A Fórum mozi igazgatósága a következő őszi szezonra való tekintettel nagyszabású előkészületeket tesz és ezért a moziban az előadást szeptember negyedikéig szünetelteti. Az előadások szeptember 5-én kezdődnek, amikor a bájos Any Ondra legújabb hangosfilmjével nyitják meg a teljesen átalakított Fórum mozi. A mozi igazgatósága az őszi szezonra a legújabb hangosfilmeket kötötte le, ilyenek a Halálugrás, Danton Fritz Kortnerrel. A bécsi vígasszonyok Willy Forsttal és az 1914 című film, amely a háború kitérésével foglalkozik és a volt osztrák-magyar monarchia akkori vezető egyéniségei szerepelnek benne.

Mozik mai műsora.

Belvárosi Capitol mozi: A kis cukrászda (Beszélő film).

Gyárvárosi Apollo mozi: Monte Cristo (Hangos-film).

Szerkesztői üzenetek

N. S. Lugos. Felvilágosításait köszönettel olvastuk és figyelemmel kísérve lapunkat láthatta, az ön által adott felvilágosítások értelmében már foglalkoztunk a kérdéssel.

A. F. Lupény. Utánjárunk kérésének és mindent megteszünk az érdekében, amit lehet. Levél egy-két nap múlva megy.

A lejton. Látszik, hogy még kezdő, azonban vannak gondolatai. Csak folytassa, mert gyakorlat teszi a mestert. Reméljük, teremt még olyat is, ami a mértéket megüti.

A próbihirdetések

Alkalmazás

Perfekt német kisasszonyt ki a román nyelvet is bírja — háztartásban kissé segítkezne — 8 éves kisleány mellé azonnali belépésre keresek. Dr. Reitzer, IV., Begabalsor 14. I. em. (2232)

Hentessegéd csakis rendezett írással lóhús csarnokba azonnal felvétetik, II., Iv.u. 2. (2278)

Nyomdai berakónó könyvkötő ügyes gyakorlott azonnalra felvétetik Cím a kiadóban. (2270)

Állást keres

Mindenes bejáró állást keres. Cím a kiadóban. (2240)

Lakás

Belváros központjában egy különbejáratu utcai szoba fürdőszobahasználattal 2 diáklánynak esetleg ellátással kiadó. „Uriház” jelű a kiadóba (2173)

Kiadó egy szobás konyhás szuterain lakás. III., Hattyu-u. 6. (2276)

Tiszta egyszobás lakások, villany és vízvezetékek kiadó. Erzsébetváros, Királyutca 65. (2213)

Több pincehelyiség üzletnek, műhelynek azonnal kiadó. III., Hunyadi-ut és Rákóczi-u. sarok. (2262)

Rónáci nagyvendéglő táncsterem, tekepálya, egyleti helyiségekkel és 2 szobás lakással szeptember 15-ére, esetleg korábban is kiadó. Bővebbet Alapítványi Pénztárnál I., Str. Lonovici 1. (2265)

Azonnal kiadó vagy eladó két szobás új ház összes mellékhelyiségekkel udvar és kerttel. Érdeklődni: Helvét-utca folytatása nyegedik új ház. (2256)

Csinosan butorozott különbejáratu utcai szoba kiadó. I., Hunyadi-u. 6. I. em. (2242)

Modern garcon lakás a Belváros szívében 1 szoba, előszoba, fürdőszoba, teljesen különálló, — burorozva is — azonnalra kiadó. Cím a kiadóban. (2286)

2 szobás lakás mellékhelyiségekkel, irodának is alkalmas, azonnal kiadó. Belváros, Str. Eugen de Savoya 13 Bővebbet Ra-bong és Schneider cégnél (2283)

Lakótársnó szép világos utcai különbejáratu szobába villamos megállónál, esetleg teljes ellátással felvétetik. Erzsébetváros, Mühle Vilmos-u. 1. földszint 2. (2280)

Azonnalra kiadó két szobás fürdőszobás utcai és egy szoba konyha udvari lakás. Bővebbet III., Teleki-u. 1. (2215)

Adás-vétel

Modern családi ház minden kényelemmel erzsébetváros csendes utcában szabad kézből eladó Felvilágosítás szívességből Weiszgerber-féle vendéglőben kapható. (2260)

20 leitől 80 leig készítek csinos és modern házi és kimenő ruhát, kötényeket stb. Budapesti szabás! Modern varroda! Barabás, Temesvár, Józsefváros, (Str. Bra-tianu) Uri-u. 2. I. em. 2. (2252)

Saláta

Kis regény

Írta: Lázár István.

Vége.

III.

Nedves párák szakadoztak a földből, a fák elvetették már a tavaszi rügyet, zöldbe zsendült a gypes udvar, a tavasz megtöltötte fényvel a világot, csak Saláta lelkét nem tudta felvidítani. Nap-hosszat ült a magtár előtt mozdulatlanul. Kővé vált szomorúság. De egyszer mégis előbotorkált a pitvarajtóba.

— Mi kéne Saláta bácsi? — kérdezte a szolgáló.

— Ah a tekintetes urral szeretnék beszélni...

— Nem lehet. Senkit sem ereszt maga elé.

— Engem csak igen. — Lepődött meg Saláta. — Menj be és mond csak meg...

Bement s kiszólt mihamar.

— Bejöhet Saláta bácsi.

És bebátorodott lábujjhegyen. Odabent ült a tekintetes ur a belső szobában, ott is csak homályban.

— Instálom... akadozott, — nem háborgatnám...

— Beszélhetsz bátran.

Saláta legörnyedt s füstös kezét a karosszék felé tárta valami kéré-alázattal:

— Mikor muzsikálhatnék a tekintetes urnak?

Fölkapta fejét a tekintetes ur és ránézett, de úgy ránézett, hogy azt hitte Saláta, mindjárt el kell sülyednie. De a lélekhaborgás elült Sáthory Balázs arcán s csak lehajtott a derűtött fejét szomoruan.

— Nem lehet, Saláta. Elmúltak a jónapok. Sok nagycsapás ért engemet. Megöregedtem és beteg is vagyok...

— Mije fáj?

— A lelkem, — mosolygott borosan.

A cigány föllélegzett.

— Meggyógyítanám... — motyogta félénken.

— Nem lehet, Saláta. Az Ur sü-rün látogat, tán épen azért, hogy annyit muzsikáltál nekem hajdanában. Többet ne beszélj nekem muzsikáról. Érted-e? Végezd a dolgod s rendben van.

— De mit? — Kulesolta össze a kezét. — Mit végezzek?

— Magtárfelügyelő vagy...

— De irtes a magtár! — szólt a magtár.

Háromfejű haragos ránc kigyó-zott át a tekintetes ur homlokán,

de leküzdötte indulatát.

— Üres, mert annak idején szerrettük a nótát, — fátyolozta be szemét a szomorúság. — Őrizd, ami nincs. Másra ne legyen gond. Nóta nem kell, mikor az embernek fáj az élet...

Salátát szíven ütötte a szó.

— Ingyen kinyeret esem... — tiltakozott a nehéz csendben. — Akkor elmegyek...

— Hová? — nézett rá a tekintetes ur.

— Nem tudom... — sóhajtotta reménytelenül.

A tekintetes ur látta a lelkét és megsajnálta.

— Kár. Maradj itt. Majd el-élünk valahogy. Tudod, hogy szívesen látlak. Ha pedig elmegy, az is mindegy. Ahogy akarod.

Elment volna, de nem tudott, szegény Saláta! Ott tartotta régi gazdájának szomorú szeme. Nap-hosszat ült a laposkövön és őrizte az üres magtárt, melynek még a tetejét is elhordta a szél.

— Mi less velem, — tételődött a magtár előtt heteken keresztül, — hamar neki sem kell a miviset...

Elő-elő vette poros hegedűjét (ott tartotta egy üres homárban) a magtár ajtaját behajtott és sajátmagának muzsikálgatott. Bus cigány nótákat pengetett a homályban, míg egyszer meg nem hallotta a tekintetes ur.

— Mit csinálsz? — nyitott rá indulatosan.

A hegedű kiesett Saláta kezéből.

— Meg ne halljam többet! — szólt haragosan és elment.

Ott maradt Saláta a magtár homályában, két tenyerébe hajtotta ezüst fejét és sokáig töprengett. Egyszer azután kijött a magtár-ból, hozta hóna alatt a jávormuzsikát is, megállt, az udvarházra hosszú, bánatos pillantást vetett és beballagott a gyümölcsös kertbe.

Akkor virágoztak az almafák. A tavasz édes lehelete hullámozott az ősi kertben. És megállott a vőn cigány egy virágra borult ág alatt, levette hegedűjéről a négy húr, összesodorfa s húrkat vetett a nóta lelkéből a virágos ágyra.

(Vége.)

Primaria Municipiului Timisoara. No. IV. 10394. din 20 August 1931.

Publicatiune de licitatie

Primaria Municipiului Timisoara in scopul arendarii a 36 jughere 1567 stj. patr. teren pentru gradinarie, compus din 2 parcele diferite, 6 jughere 400 stj. patr. teren pentru agricultura, compus din 3 parcele diferite si 51 jughere 512 stj. patr. teren pentru pasune, publica licitatie publica pe ziua de 10 Septembrie 1931 ora 10 a. m. care se va tine in biroul de licitatie al Primariei et. I. camera Nr. 39. Arendarea se va face pe termen de 3 ani incepand cu data de 1 Octombrie 1931.

Ofertantii vor prezenta la data licitatiei ofertele tinbrate, semnate, inchise, sigilate si prevazute cu garantie de 5 procente in numerar sau efecte de stat, asupra sumei oferite.

Caetul de sarcini si blanchetele de oferte tip se pot vedea la serv. economic zilnic in orele oficiale.

Primaria Municipiului Timisoara.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle lilium-tejkrémet, lilium-tejszappant, liliumpu-deret, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas-hoz” Belváros, Szent György-tér

Zongorázik Hegedül Van gramofonia

Kottát, hangszert, lemezt addig meg vásároljon, amíg az új magyar zene-műkereskedés árjegyzékét nem látta! Árának minden más cég áránál olcsóbbak! Kedvezményeink meglegelő! Kérje azonnal magyar árjegyzéküket! Cím: Seala, Bucuresti, Cas. Post. 161. (300)

Különféle

Jól bevezetett vállalathoz pénzes társat keresek. Cimeket „Jó-megélhetés” jellegre a kiadóba kérek. (2209)

Bálint József pénztárcája, pirosigazolvánnyal és 350 leiel elveszett. Megtalálója a pénzt megtarthatja, az írásokat a rendőrség adja le. (2282)

Munkájukban támogassuk a vakokat

A nagyérdemű közönség figyelmébe! Az intézetben kívül élő temesvári vakok munkaműhelye III., Posta-u. 2. szám alatt megnyitott. Az egylet műhelye vállal mindennemű kosár és székfőző munkákat, valamint komotcipő készítését. A vak vonós-zenészek, zongoristák és zongorahangolók iránti felvilágosítással ugyanott szolgálnak. A nagyérdemű közönség nemeseleki támogatását kéri az egyesület (2285)

Ebédkoszt izletes, elsőrendű kapható házban és házban kívül, özv. Sarugáné, Bulev. Carol 18. I. 4. (2250)

Rikkancs Temesvár legjobb helyére magas jutalékkal felvétetik. Jelentkezni a lapkiadóhivatalában.

A franciák legyőzték a perzsákat, mert a mechanikai perzsaszönyegek tartósak, szebbek és 1/8 árba kerülnek. Összekötők 600 leitől 1500 ig. Kirakataim mindenkit meggyőznek. Sternberg. (1208)

Hoffher és Schranz purifikator eladó vagy bérbeadó. Bör-csök Sándor, Végvár (Tormac) (2254)

Butorok

keményfahálósobák 12.000 leitől, e-nyófasobák 5500 leitől, valamint egyes butordarabok olcsón csakis.

R. WINKLER-nél

kaphatók. Gyárvaros 2. villamos vég-állomás. Béjárt Építőudvar-utca.

Harmonium jó karban levő megvételre keresték. Cím Igaly Alfréd, Temesvár, III., Ti-rol-u. 78. földszint 4. (2284)

Öt ho'das gavadaság istállók, gyümölcsös, ötszobás lakás-sal Ókisodán legolcsóbban bérbeadó. Közelebbit Weisz Compnál, Weisz-palota. (2281)

Nyolc hold prima szántóföld az erzsébetvárosi határban eladó. Felvilágosítás: Hladik, Mühle Vilmos-u. 1. (2279)

Ágy, szekrény és egy ingaóra eladó. IV., Pályud-var-ut 30. (2340)

Használt autók olcsón eladók! Forgács Garage, Bem-utca 31. Telef. 8—55. (1524)